

Univerza za tretje življenjsko obdobje **32** let

"Mi vsi smo varuhi prihodnosti"
Jean Louis Shefer, pisec dela Šahisti

Dvaintrideseto študijsko leto, leto brez ocen, gre h koncu

Zaključuje se dvaintrideseto študijsko leto Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, še eno leto svobodnega, medsebojnega učenja, še eno leto brez ocen! Kako brez ocen oceniti uspešnost učenja starejših? S kvantitativnimi in kvalitativnimi raziskavami in sredi življenja. Rezultati?

Osebnostna rast, več participacije v družbi, posredno tudi ekonomski rezultati (druga kariera). S pomočjo primarnih socialnih skupin se razširi socialno omrežje, krepijo se stališča, kompetence.

Članom vseh univerz želimo prijetne in ustvarjalne počitnice!

Dan je bil kot nalašč za posvet

O UTŽO Brda, posvetu in razširjeni seji sveta mreže Slovenska UTŽO ter prvih češnjah Vipolže, 17. maj 2016

Navzoče so pozdravili Duška Prinčič Domenis, predsednica in ustanoviteljica čisto mlade UTŽO Brda, Tina Novak Samec, direktorica ZTKMT Brda in Anita Manfreda, direktorica uprave Občine Brda. Na strokovni posvet *Učljivost starejših in sodobne metode izobraževanja ter 20. razširjeno sejo sveta Mreže Slovenska UTŽO* je prišlo nad šestdeset udeležencev. V prelepi vili Vipolže v Goriških Brdih, sredi valovite zelene pokrajine in pokončnih cipres, so prisluhnili predavanju andragoga prof. dr. Marka Radovana. Znanje mladih je dihotomo, razmejeno na dve kategoriji, belo in črno. V odraslosti učenci znanje relativizirajo, zagledajo več razsežnosti. V starosti je učenje dialektično; starejši želijo razumeti vzroke, posledice, povezave, da krepijo avtonomnost, kompetentnost in povezanost z drugimi. Slednjemu je pritrdila tudi prof. dr. Ana Krajnc, naslanjajoč se na rezultate raziskave v Mreži Slovenska UTŽO o dejavnikih, ki v študijskih krožkih povečujejo učljivost. Umetnostna zgodovina Brd je lokalni študijski krožek, ki krepi lokalni razvoj, obiskovalce pa popelje po najlepših poteh. Na razširjeni seji sveta mreže, ki jo je vodila Maša Bizovičar, je tekla beseda o novih članicah Mreže Slovenska UTŽO, Rakičan, Laško, Log-Dragomer in pridruženi članici FF Univerze v Mariboru, o razvoju programov na področju digitalizacije, tehnike in naravoslovja, članarini mreže, financiranju UTŽO, sodelovanju članic

mreže pri E-novicah in na spletni strani Slovenske UTŽO. *Mirjam Bevc Peressutti* pa je predstavila delo skupine za zagovorništvo.

Teden vseživljenjskega učenja in UTŽO Škofja Loka. Človek ni kar narejen Škofja Loka, 17. maj 2016

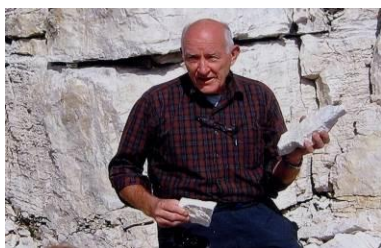
UTŽO Škofja Loka se je pridružila TVU Andragoškega centra Slovenije, ki slavi učenje nas vseh. TVU, idejni potomec UNESCO-vega Tedna izobraževanja odraslih učencev, ima dolgo in izjemno uspešno tradicijo. Študentka UTŽO Meri Bozovičar se je tako v okviru tega tedna pogovarjala s *Štefanijo Križnar*, zdravnico pediatrinjo v pokoju, ki je ustanovila in vodila razvojni oddelek v pediatrični ambulanti zdravstvenega doma v Škofji Loki. Raziskovala je vpliv žarčenja urana na pojavnost raka v Poljanski dolini ter vzroke razširjenosti astme pri otrocih na Trati. Človek in strokovnjak ni kar narejen, človek se uči, nastaja in se prebija skozi zgodbe življenja, je bilo razumeti iz pogovora. Izobraževanje in učenje imata moč, da preoblikujeta (starejšega) človeka in družbo. V Tednu vseživljenjskega učenja sta se tako združili Zveza društev upokojencev in UTŽO Škofja Loka in na izbrani dan so tekale dejavnosti starejših od jutra do večera (razstava keramičnih izdelkov; Znaš, nauči drugega; računalniška delavnica, predavanje o nepremičninah).

Svež in slovesen spomin na Cankarja

Deset let svežega spomina na književne ustvarjalce Celje, 9. maj 2016

V Osrednji knjižnici Celje potekajo srečanja članov UTŽO Celje, študijske skupine *Domoznanstvo in kulturna zgodovina*. Tam je nedavno potekal tudi spominski večer, poklon Ivanu Cankarju. Sodelovali so člani *Ljubiteljskega gledališča Teharje* - med njimi so tudi člani UTŽO Celje. Občutljivo, kultivirano vezno besedilo je prispevala profesorica *Božena Orožen*, že pred dvajsetimi leti pobudnica ustanovitve UTŽO Celje. Večer so s pesmijo in glasbo spremljali Kvartet Grmada in mladi flautistki iz Glasbene šole Celje. V zadnjih desetih letih so tako osvežili spomin na Ketteja, Trubarja, Prešerna, Aškerc, Šmita, Meška, Slomška, Vido Jeraj in Lili Novy, brata Cirila in Metoda, Tagoreja, odlični pa so bili tudi recitali Drevo v poeziji, Tiho prihaja mrak in Celje v besedi in pesmi. UTŽO in druge organizacije prepletejo svoje delo, skupaj tvorijo tim. "ekosistem" medsebojno bogatečih se odnosov, virov v okolju, prebivalcev v kraju ali regiji, brez česar bi bili miselno, čustveno siromašni in tudi ekonomsko neuspešni.

Rad ima Kras, prof. dr. Jurij Kunaver

Delovanje v društvih je pomembno. Jurij Kunaver v oddaji Storž, Slovenija 1 Ljubljana, 18. maj 2016

“Časa je vedno manj,” pravi prof. dr. Jurij Kunaver, mentor za geografijo na UTŽO Ljubljana, ki veliko dela in veliko odkriva. Zmeraj ga je zanimala pokrajina zunaj mest, pokrajina brez naselij, pristna narava. Tako tudi danes. Iz družine prinaša tradicijo ustanavljanja društev (Društvo učiteljev geografije itd.), kajti vsaka dejavnost mora biti organizirana na ljubiteljski ali profesionalni ravni. Društvena dejavnost omogoča shajanje z enako mislečimi, s katerimi skupaj zastopamo svoja stališča v javnosti, dajemo pobude glede vprašanj, ki jih javnost ne pozna. Posebej Jurija Kunaverja zanima Kras, kjer so jame, odprtine, ki vlečejo k sebi (Rakov Škocjan). Piše tudi knjigo o zgodovini jamarskega društva od leta 1900 do leta 1945. Svoje znanje je nekoč predajal študentom geografije. Kakšni so mladi? “Počasi se iz teh mladih ljudi izležejo ... takšni, ki so ambiciozni, ki mentorja tudi presežejo in tisti drugačni.” Verjame, da je mladina zmeraj bolj ali manj enaka, da je z njo treba delati lepo in biti do nje tudi malo zahteven. Danes imajo mladi veliko možnosti, ker se da s tem znanjem marsikje biti uspešen. Do starejših pa moraš biti kot predavatelj zelo obziren, spoštljiv, nevsiljiv. Oni pridejo na izobraževalno srečanje zato, da slišijo nove reči iz kompetentnih ust in da se družijo. Kaj sami izvlečejo iz tega, je odvisno od njih. To je njihova volja. Na podlagi spodbud, ki jih dobijo, razvijajo nove interese. Več: <http://radioprvi.rtvsllo.si/2016/05/jurij-kunaver/>

Maks Fabiani, arhitekt in urbanist

Študenti za študente o Fabianiju. Je Plečnikova Ljubljana zgolj Plečnikova? Ljubljana, 17. maj 2016

Leto 2015 je bilo Fabianijevo leto in po njegovi Ljubljani so nas povedli člani študijske skupine *Spoznajmo svoje mesto* (mentorica mag. Olga Paulič) in tako predstavili rezultate svojega učenja in raziskovanja. Za postavitev smernic za obnovo Ljubljane po potresu 1895 so se potegovali mnogi, med njimi tudi dunajski umetnostni zgodovinar in arhitekt ter teoretik urbanizma Camillo Sitte ter arhitekt Maks Fabiani. Nazadnje so mestni svetniki »vzeli« od vsakega malo. Fabianijeve stavbe so postale zgled številnim popotresnim gradnjam v mestu. Študente UTŽO je Fabianijeva pot vodila od Prešernovega spomenika mimo Krisperjeve do Hribarjeve hiše, Fabianijevih stavb torej, in edinstvenega secesijskega parka, ki je skozi leta nenehno spreminjal ime: Leninov, Slovenski,

Miklošičev park. Sodelovali sta tudi učenki Osnovne šole Savsko naselje.

Spremljajte koledar dogodkov in vse drugo na novi spletni strani Slovenske UTŽO **Ljubljana, 18. in 25. maj 2016**

Stran smo predstavili animatorjem, ti pa jo bodo svojim skupinam. Beseda je tekla tudi o vsebini in načelih delovanja UTŽO itd. Več kot sedem mesecev je nastajala spletna stran Slovenske UTŽO z delno finančno podporo Ministrstva za javno upravo in Evropskega socialnega sklada. Animatorjem so jo predstavile *Maša Bizovičar* (tehnična koordinacija in konceptualna podpora), *Alijana Šantej* in *Dušana Findeisen* (konceptualna zasnova). Komu smo jo namenili? Starejšim študentom, mentorjem, animatorjem, sodelavcem, vodjem slovenskih UTŽO, raziskovalcem, politikom, novinarjem, sorodnim organizacijam, partnerskim organizacijam, tujim partnerjem, ministrstvom. Stran pokaže razvejanost delovanja (štiri sekcije, knjižnica, rezultati projektov, predavanja za javnost, konference, prostovoljstvo, zagovorništvo, svetovanje, festival, raziskave, publikacije, diplomska in podiplomska dela, delovanje študentov, filmi, radijske, televizijske oddaje, ključni dokumenti itd.). Zbrani so podatki, ki jih potrebujemo in jih potrebujejo partnerske ustanove. Včeraj se je na podlagi spletne strani denimo, oglasila mestna občina iz Turčije. Sprašujejo nas o konceptih kot so srebrna ekonomija in e-medicina, ki jih ne poznajo.

Več: www.utzo.si

Živim v domu starejših, toda kako naj tu domujem? "Udobna in prijetna soba?" **Ljubljana, 19. maj 2016**

V študijskem krožku *Dom, kultura bivanja, oprema in prenova* (mentorica arh. *Barbara Železnik Bizjak*) raziskujejo, kakšna naj bi bila prijetna in udobna soba v domu starejših. Spoznanja so nedavno predstavili tudi javnosti v ciklu predavanj *Podobe časa*. Bili so vse naokrog, fotografirali so sobe, jih primerjali na temelju svojega poznavanja arhitekture in notranje opreme. Prvo spoznanje: sobe v naših domovih so nasledek industrijskega obdobja. Premajhne so, pogosto dvoposteljne, lahko tudi puščobne, bolnišnične. Veljalo bi uporabiti modularno pohištvo, potegniti polico na višini 115 do 120 cm za postavljanje slik, ob steni pult za različne dejavnosti, posteljo umakniti za steno. Ločiti bi veljalo dele sobe, dnevno in nočno, če ne drugače, z zaveso, da se ohrani zasebnost. Predele kopalnic je treba barvno ločiti, opremiti s piktogrami. Lijak naj bo korito z odlagalno površino. Svetloba naj ne bo bela in bleščava. Sobe naj bodo računalniško opremljene, televizija na stenskem nosilcu, barve ne smejo biti kontrastne, marveč komplementarne. Tla pod tušem naj bodo ogrevana. Omara za dnevno shranjevanje oblačil naj bo na višini 140 cm. Vrata naj bodo drsna. Star, še jugoslovanski zakon določa,

da morajo bolnišnice, domovi starejših, šole imeti dnevno svetlobo. Pa še to: starejši malo obrabijo tla in pohištvo.

Vračam se Zagreb k tebi na bregove Save **Zagreb, 11. maj 2016**

Na študijski in prijateljski obisk v Zagreb so se podali študenti UTŽO, prostovoljci v Botaničnem vrtu in drugod ter člani študijske skupine Novinarstvo, ki sodelujejo v projektu DANET *Okusi Donave, kruh, vino in zelišča*. Seznanili so se z delom zagrebških kolegov za ta projekt, obiskali so Botanični vrt, bili deležni kolegialnega vodenja po mestu. Tekla je uradna izmenjava znanja po programu, veliko je bilo bogatih medsebojnih pogovorov. Izmenjava z Zagrebom je tradicionalna. Letošnja je že enaindvajseta po vrsti.

Mreža Sosedstvo. Greš z menoj? Projekt, ki nam da misliti **Essen, maj 2016**

V Essnu člani Mreže sosedstvo (nem. Netzwerk Nachbarschaft) tedensko popeljejo na sprehod okrog tisoč starejših. Starejši, ki živijo sami, zgubijo željo, da bi šli ven in bili v stiku z okoljem. Leta 2012 so tako pričeli s projektom »Greš z menoj - več gibanja v starosti.« Udeleženci se sprehajalcem pridružujejo po poti, kar prinaša medsebojne stike, informacije, znanje in budi zanimanja. Program pripravljajo Svet starejših, Urad za starejše in Zdravstvena konferenca mesta Essen. Univerzam po Sloveniji predlagamo, da se povežejo z občino in skupaj postavijo podoben projekt, vanj pa dodatno vgradijo znanje, ki ga študenti pridobivajo na univerzah. Torej: »Greš z menoj? Več gibanja *in znanja* v starosti.« Le znanje, ki ga uporabljamo, ima vrednost.

Več: <http://www.netzwerk-nachbarschaft.net/>

Napovedujemo, vabimo

8.- 15. junij 2016, Ljubljana, **Poletna univerza** (Pametni telefoni in tablice. Napredna uporaba pametnih naprav). Vodi Robert Mlakar.

Več: <http://www.utzo.si/poletna-univerza/>

31. maj 2016 ob 10.00 uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana. **Srečamo se v kinu: Še vedno Alice.**

Gost v razgovoru po ogledu filma bo mag. Jože Škrlj, predavatelj prostovoljec v programu za pomoč osebam z demenco in njihovim svojcem RESje v okviru ZDUS.

31. maj 2016 ob 18.00 uri, Domžale, Kulturni dom Franca Bernika. **Ko zorijo sanje. Predstavitev 15. jubilejnega literarnega zbornika** v organizaciji UTŽO Domžale

31. maj - 1. junij 2016, Bratislava. **Letna konferenca EAEA: Platforma vseživljenjskega učenja.** Sodelujejo Urša Kramberger, Robert Mlakar, Marija Cizelj, Neva Železnik in Dušana Findeisen znotraj projekta Erasmus+ Digitalna Donava in ob podpori Evropske komisije.
Več: <http://www.eaea.org/en/home/events/IIIplatform-conference.html>

3. junij 2016 ob 18.00 uri, Vrt Mete Berce, Kocjanova 7, Ljubljana-Šentvid
Na Metinem vrtu: zgodbe Svetlane Makarovič v keramiki. Odprtje razstave krožkov za keramiko pri mentorici Lučki Šiçarov. Razstava bo na ogled od 4. do 19. junija, vsak dan med 15.00 in 18.00 uro

8. junij 2016 ob 10.00 uri, Slovenska UTŽO, Poljanska 6, Ljubljana. **Posvet o srebrni ekonomiji (Silver Economy Development Meeting)** v so-organizaciji s Cross-border eCollaboration in the eRegions. Sodelujeta Ana Krajnc in Dušana Findeisen.
Več: <http://eregion.eu/8-6-2016-silver-economy-development-meeting-ljubljana>
Prijave: Prof. dr. Jože Gričar, gričar@fov.uni-mb.si

8. junij 2016, Brdo pri Kranju. **Academic Economic Congress 2016.** Organizator Life Learning Academia. Predava Dušana Findeisen.
Več: <http://www.aecongress.eu/>

9. junij 2016 ob 11.00 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana pritličje levo
Temne sence demence. Tiskovna konferenca in javna predstavitev knjige avtorice Neve Železnik

8. - 10. julij 2016, Ulm. **10th International Danube Festival.** Konferenca o Obdonavju in Obdonavski zajtrk na mostu. Sodelujejo študenti UTŽO, udeleženci projekta Okusi Donave: kruh, vino začimbe ob podpori združenja DANET in Stiftung Baden-Württemberg.
Več: <http://tastes-of-danube.eu/danube-event-july-2016>
<http://www.donauburo.de/donaufest>

Širimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.
Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net